

رفع ناترازی گاز با اصلاحات جدی در مصرف و توسعه صنعت گاز امکان پذیر است

مدیرعامل شرکت ملی گاز از ناترازی گاز و مشکلات اسناد بالادستی به عنوان دلایل اصلی بحران انرژی در ایران یاد کرد و گفت: برای حل این چالشها باید اصلاحات جدی در مصرف و توسعه صنعت گاز صورت گیرد.

به گزارش مشعل نیوز، سعید توکلی در نشست «نقش روابط عمومیها در ناترازی انرژی و توسعه صنعتی» با اشاره به تاریخچه صنعت گاز کشور اظهار کرد: شرکت ملی گاز ایران سال ۱۳۴۳ تأسیس و سال ۱۳۴۴ با شناسایی منابع گازی در بیدبلند، ساخت پالایشگاه گاز بیدبلند از سوی روسها و با هدف صادرات ۱۰۰ درصدی گاز به روسیه آغاز شد.

وی افزود: همزمان با اجرای پروژه پالایشگاه گاز بیدبلند و بهره برداری از کارخانه ها، اما تنها ۹ شهر و ۲ روستا از نعمت گاز بهره مند شدند که معادل ۲ درصد از جمعیت کشور بود. اوایل دهه ۶۰، با وجود جنگ در کشور، هدف این بود که درآمدهای نفتی صرف صنایع داخلی شود و به همین منظور پالایشگاه شهید هاشمی نژاد در شمال شرق کشور طراحی شد.

معاون وزیر نفت در امور گاز با اشاره به اینکه سال ۱۳۷۶، توسعه میدان گازی پارس جنوبی آغاز شد، ادامه داد: این میدان، بزرگترین میدان مشترک گازی در جهان است که دوسوم این میدان در آبهای سرزمین قطر و یکسوم آن در آبهای ایران قرار دارد.

توکلی با بیان اینکه زمانی که برداشت گاز از میدان پارس جنوبی آغاز شد، بحث صادرات گاز به ترکیه دوباره مطرح و قرارداد بلندمدتی با این کشور امضا شد، تصریح کرد: سال ۱۳۹۱ راه اندازی مخازن زیرزمینی مطرح شد و سال ۱۳۹۶ صادرات گاز به عراق در دستور کار قرار گرفت.

وی در این باره که اکنون ۹۵.۸۵ درصد شهرها و روستاها از نعمت گاز برخوردارند، ادامه داد: ایرات نخستین کشوری است که بیشتر سبد

انرژی خود را به گاز اختصاص داده است. به عبارت دیگر، ما تمام تخم‌مرغ‌هایمان را در سبد گاز گذاشته‌ایم.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با اشاره به اینکه قبل از انقلاب اسلامی، مصرف گاز ۳۶ میلیون مترمکعب در سال بود، اما سال ۱۴۰۲ به ۲۵۰ میلیارد مترمکعب رسید، تأکید کرد: اگر گاز توزیع نمی‌شد، به مقدار ۱۷۱ میلیون تن افزایش آلاینده‌گی داشتیم. ایران، سومین تولیدکننده گاز در دنیاست و در سند راهبردی شرکت ملی گاز ایران، حفظ این جایگاه بسیار اهمیت دارد.

ناترازی گاز و چالش‌های آینده

توکلی با اشاره به اینکه در ایران ناترازی گاز به دلیل مشکلات اسناد بالادستی و ضعف پشتیبانی اجتماعی رخ داده است، گفت: الگوی مصرف در اسناد بالادستی تأکید کرده است که باید معیارهای توسعه به‌ویژه در صنایعی مانند فولاد، پتروشیمی و سیمان در نظر گرفته شود.

وی با بیان اینکه یکی از دلایل ناترازی این است که ۷۰ تا ۷۵ درصد مخازن گازی کشور در دریا قرار دارد و برای استخراج آن باید تأسیسات ویژه‌ای نصب شود که این فرآیند سبب افزایش هزینه‌ها و پیچیدگی‌های شبکه توزیع گاز می‌شود، بیان کرد: با وجود فرآیند پیچیده تأمین گاز، هزینه تولید و توزیع بدون احتساب ارزش ذاتی آن بر مقدار مصرف و مدیریت منابع تأثیر می‌گذارد.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران ادامه داد: این شرکت برای هر مترمکعب گاز از استخراج تا توزیع حدود ۵ سنت و بدون ارزش ذاتی آن هزینه پرداخت می‌کند، اما آن را با قیمت ۲۲ دهم سنت به مشتریان عرضه می‌کند. این وضعیت سبب زیان‌دهی شرکت و مصرف منابع کشور بدون توجه به هزینه‌های جاری می‌شود.

توکلی افزود: در فصل زمستان ۸۰ درصد از گاز تولیدی کشور در بخش‌های خانگی، تجاری و صنایع جزء مصرف می‌شود که این موضوع به خام‌سوزی گاز می‌انجامد، در حالی که گاز باید در مسیرهای صادرات، تولید ارزش افزوده یا تأمین انرژی نیروگاه‌ها قرار گیرد.

وی با اشاره به اینکه شدت مصرف انرژی در بخش خانگی در ایران چهار برابر میانگین جهانی است، افزود: علت این موضوع فرهنگ نادرست مصرف، سهم بالای گاز در سبد انرژی، عدم تناسب تولید و مصرف و نبود

انگیزه اقتصادی برای بهینه‌سازی مصرف است.

معاون وزیر نفت در امور گاز درباره وضعیت ناترازی گاز در کشور هشدار داد و اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود ناترازی گاز در سال ۱۴۱۵ به ۶۱۹ میلیون مترمکعب می‌رسد که معادل کل تولید کنونی عسلویه است در حالی که افت تولید گاز از میدان مشترک پارس جنوبی نیز از سال ۱۴۰۷ آغاز می‌شود.

توکلی ادامه داد: در زمستان به‌دلیل مصرف بیش‌ازحد بخش خانگی، مجبور به کاهش تعهدات صادراتی خود تا یک‌سوم می‌شویم.

راهکارهای مدیریت ناترازی گاز

وی با اشاره به راهکارهای مدیریت ناترازی گاز گفت: برای حل این مشکل، دو راهکار اصلی وجود دارد؛ نخست افزایش تولید گاز که نیازمند سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی در صنعت گاز است و دوم مدیریت مصرف، چراکه حتی با افزایش تولید، بدون تغییر الگوی مصرف، بحران ادامه خواهد داشت.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران در خصوص پویش «۲ درجه کمتر» که از ۲۶ آذر آغاز شد، گفت: با مشارکت ۶۵۰ نفر از افراد سرشناس و همکاری دولت، مصرف گاز کشور ۲۰ تا ۲۱ میلیون مترمکعب در بخش خانگی کاهش یافت که حاصل تغییر در فرهنگ مصرف و اطلاع‌رسانی مؤثر بود.

توکلی با تأکید بر اینکه اطلاع‌رسانی شفاف و صادقانه به مردم نقش مهمی در تغییر رفتار مصرف‌کنندگان و جلوگیری از بحران انرژی دارد، گفت: کشور هنوز در یکی از سخت‌ترین سال‌های تأمین گاز قرار دارد و تغییر الگوی مصرف برای جلوگیری از بحران‌های آینده ضروری است.